

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets MFC Drachtstercompagnie

projectnummer: 232.00.00.00.05

Onderwerp: Beknopte natuurtoets MFC Drachtstercompagnie

Datum: 9-3-2020

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om een nieuw multifunctioneel centrum (MFC) te realiseren op het sportcomplex van Drachtstercompagnie aan de Smidswei 13 in Drachtstercompagnie. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 2 maart 2020 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, circa 5 °C, droog en een matige wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft een sportcomplex met een aantal grasvelden en een kantinegebouw (zie figuur 1). Het plangebied ligt in het westen van de bebouwde kom van Drachtstercompagnie. Het plangebied grenst aan de oostzijde aan een aantal woonerven en aan de overige zijdes grenst het aan percelen grasland. Het kantinegebouw is opgetrokken uit baksteen en heeft gedeeltelijk een plat dak aan de westzijde en een golfplaten dak aan de oostzijde. Aan de noordzijde van het kantinegebouw is een schuurtje aangebouwd die is opgetrokken uit baksteen en hout met een golfplaten dak. Ten zuiden van het kantinegebouw is een speeltuin aanwezig en staat een entree hokje dat eveneens is opgetrokken uit baksteen met een plat dak. Rondom het kantinegebouw en tussen de sportvelden ligt verharding om deze bereikbaar te maken. Verder is aan de oostzijde van het gebouw een parkeerplaats aanwezig. Langs de drie sportvelden staan een aantal lichtmasten. Verder staan rondom het plangebied houtsingels. Permanent oppervlaktewater is niet aanwezig.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

De ontwikkelingen bestaan uit de realisatie een nieuw multifunctioneel centrum op het sportcomplex. Het huidige kantinegebouw, de speeltuin en het entreehokje zullen worden gesloopt om plaats te maken voor een nieuw parkeerterrein. Ten westen van het huidige gebouw zal een nieuw gebouw en een pannakooi worden gerealiseerd. Verder wordt verharding aangelegd om de bebouwing en sportvelden bereikbaar te maken. Daarnaast wordt groen aangelegd tussen de te realiseren parkeerplaatsen. Voor de ontwikkelingen wordt grond vergraven en een gedeelte vegetatie verwijderd. Een enkele boom op het parkeerterrein wordt mogelijk gekapt. Overige bomen, rondom het plangebied, blijven behouden.

Figuur 1. Luchtfoto met de locatie van het plangebied (rood). (Bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 2 maart 2020. Linksboven het aanzicht vanuit het noordoosten van het plangebied. Rechtsboven het aanzicht op het kantinegebouw vanuit het zuidwesten. Linksonder het aanzicht op de zuidoostzijde van het gebouw. Rechtsonder het aanzicht op de oostzijde van het gebouw.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) (© NDFF 02-03-2019 13:45:57) blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, reptielen en ongewervelden.

Vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit een aantal algemene plantensoorten. De waargenomen soorten zijn onder meer Engels raaigras, paardenbloem, madeliefje, gestreepte witbol en kleine veldkers. Opgaande beplanting bestaat uit rijen bomen rondom het plangebied. De waargenomen soorten zijn berk, zomereik en zwarte els. Deze soorten duiden op een voedselrijke bodem. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Deze zijn gezien de terreingesteldheid en de voedselrijkdom ook niet te verwachten.

Er is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend uit de directe omgeving van het plangebied, zoals huismus, gierzwaluw en ransuil (NDFF). Openingen in het golfplaten dak van het kantinegebouw bieden mogelijkheden voor gierzwaluw om een nest in te bouwen. Geschikte openingen in de bebouwing voor huismus zijn niet aanwezig. Wel is huismus in de directe omgeving van het plangebied waargenomen. In de houtwal aan de zuidoostzijde van het plangebied is een nest waargenomen van zwarte kraai. Deze nesten kunnen gebruikt worden door ransuil. In de houtsingels en struiken rondom het plangebied zijn verder algemeen voorkomende broedvogels broedend te verwachten, zoals heggenmus en houtduif. De nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Het plangebied vormt mogelijk foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en ransuil.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal vleermuissoorten, waaronder gewone dwergvleermuis en laatvlieger (NDFF). Aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in de te slopen bebouwing kan niet worden uitgesloten. Tussen de gevel en de metalen dakrand aan de west- en zuidzijde van het kantinegebouw zijn openingen aanwezig. Deze zijn echter niet geschikt zijn voor vleermuizen, doordat deze ruimtes snel opwarmen en afkoelen. Verder is wel een open stootvoeg aanwezig aan de zuidzijde van het gebouw die toegang biedt tot de spouwmuur van het gebouw. Daarnaast zijn openingen in het golfplaten dak aan de oostzijde van het gebouw aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Bomen met geschikte holtes of scheuren die kunnen leiden tot verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn niet aanwezig in het plangebied.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

Het plangebied kan daarnaast mogelijk onderdeel zijn van het foerageergebied van vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De houtsingels rondom het plangebied zijn niet geschikt als belangrijke vliegroute van vleermuizen doordat deze grotendeels al worden verlicht door grote lichtmasten die aanwezig zijn op het sportcomplex.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten, onder meer konijn, steenmarter en vos (Quickscanhulp.nl). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. De niet-vrijgestelde soorten die bekend zijn uit de directe omgeving van het plangebied zijn boommarter, das, otter en waterspitsmuis (NDFF). In de bomen rondom het plangebied zijn geen geschikte holtes voor boommarter aanwezig. Daarnaast biedt het plangebied geen geschikt leefgebied. Ook zijn geen sporen van das, zoals wissels of burchten, waargenomen in het gebied. Geschikt leefgebied voor waterspitsmuis en otter is niet aanwezig door het ontbreken van watergangen.

De beschermde amfibieënsoort bastaardkikker is bekend uit de omgeving van het plangebied (NDFF). Het plangebied biedt geen geschikt leefgebied voor deze soorten door het ontbreken van voortplantingswater. Het plangebied vormt hooguit geschikt landbiotoop voor de soorten. Daarnaast geldt voor deze soorten in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. De niet-vrijgestelde amfibieënsoorten heikikker en poelkikker zijn bekend uit de directe omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl). Geschikt biotoop voor deze en andere niet-vrijgestelde soorten is in het plangebied niet aanwezig door het ontbreken van geschikt voortplantingswater.

In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen gedaan van de groene glazenmaker, noordse winterjuffer en grote vos (NDFF). Deze soorten zijn vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zoals stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden (groene glazenmaker), laagveenmoerassen (noordse winterjuffer) en vochtige open bossen (grote vos), niet in het plangebied te verwachten. Andere soorten beschermde ongewervelden, zijn eveneens niet in het plangebied te verwachten.

Waarnemingen van de beschermde reptielensoorten, ringslang en levendbarende hagedis, zijn bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied (NDFF). Het plangebied vormt geen hoogwaardig leefgebied voor deze soorten, aangezien geen heide en hoogveen (levendbarende hagedis), broeihopen of geschikte winterverblijfplaatsen (ringslang) aanwezig zijn in het plangebied. Gezien de terreingesteldheid en het ontbreken van geschikt biotoop worden deze en andere soorten reptielen niet verwacht in het plangebied.

Waarnemingen van beschermde vissoorten zijn vanuit de directe omgeving van het plangebied niet bekend (NDFF). Beschermde vissoorten zijn ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van watergangen in het plangebied.

TOETSING

Als gevolg van de plannen gaan mogelijk vleermuisverblijfplaatsen en jaarrond beschermde nesten van gierwaluw verloren aan de oost- en zuidoostzijde van het gebouw. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of vleermuizen en gierwaluw verblijfplaatsen of nestplaatsen in het te slopen kantinegebouw hebben. Op basis van het nader onderzoek kan bepaald worden of negatieve effecten op de verwachte soorten optreden en of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd. Het kraaienest in de houtsingel, ten oosten van de sportvelden, dat door ransuilen kan worden gebruikt om in te nestelen blijft behouden.

Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten vleermuissoorten die in het plangebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen, ten gevolge van de werkzaamheden, treden niet op.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor ransuil en huismus. Het plangebied vormt echter hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soort en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied voor deze soorten aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrij-

stellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

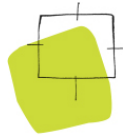
Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op grote afstand van het plangebied. Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Wijnjeterper Schar' dat gelegen is op een afstand van circa 7,6 kilometer ten zuiden van het plangebied. Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op circa 3,4 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten het NNN' omvat een bosstrook die op circa 1,7 kilometer afstand ten noordoosten van het plangebied is gelegen. Het meest nabijgelegen weidevogelkansgebied is gelegen op een afstand van circa 7,3 kilometer ten westen van het plangebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Wijnjeterper Schar'. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebieden door bebouwing, (water)wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Over deze afstand kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000- gebieden. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of bij aanleg en gebruik sprake is van depositie boven de 0.00 mol N/ha/jaar op relevante Natura 2000-gebieden.

Gezien de afstand tot de beschermde gebieden en de aard van het plan zijn geen negatieve effecten te verwachten op het NNN, natuur buiten het NNN en weidevogelkansgebieden. Deze inventarisatie is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde beknopte natuurtoets (d.d. 2 maart 2020) is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van de ontwikkelingen een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Uit de beknopte natuurtoets is naar voren gekomen dat nader onderzoek naar gierzwaluw en vleermuizen (waaronder laatvlieger) in het kader van de soortenbescherming van de Wnb noodzakelijk is. Op basis hiervan kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb nodig is. Verder komt uit de inventarisatie naar voren dat het nodig is om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

De AERIUS- berekening moet uitwijzen of er negatieve effecten in het kader van de Wnb beschermde gebieden zullen optreden. Op basis daarvan kan worden bepaald of vervolgstappen nodig zijn, zoals het aanvragen van een vergunning van de Wnb.

Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.